

Syyttäjän matkassa

Sankt Paulin kaduilla

Helsingin kirjamesojen odotetuimpia dekkarivieraita oli saksalainen **Simone Buchholz**, kiitetty ja moneen kertaan palkittu rikoskirjailija Sankt Paulista Hampurista. Hänen noir-sävyisissä kirjoissaan kuljetaan Hampurin kivisiä katuja ja päähenkilönä on syyttäjä Chastity Riley.

Syksyn mittaan Simone Buchholzilla on riittänyt matkoja, haastatteluja ja yleisötilaisuuksia. Suomen-vierailun alla hän esiintyi ensin Frankfurtin kirjamesoilla, jatkoi saman tien Innsbruckiin Krimifest-tapahtumaan ja saapui sieltä viikonlopuksi Helsinkiin.

Saksassa tuli syys-lokakuun vaihteessa markkinoille Buchholz uusi dekkari *Hotel Cartagena*, ja suomeksi häneltä on ilmestynyt tänä vuonna peräti kaksi kirjaa. Huippu-kustantamo julkaisi alkuvuodesta esikoisdekkarin *Revolverisydän* (2008), ja syyskuussa oli vuorossa *Krokotiliyö* (2016), joka palkittiin Saksassa Deutscher Krimi Preis -palkinnolla ilmestymisvuotensa parhaana rikoskirjana. Molemmat teokset on suomentanut Anne Kilpi. Kustantamon on tarkoitus jatkaa suomen-

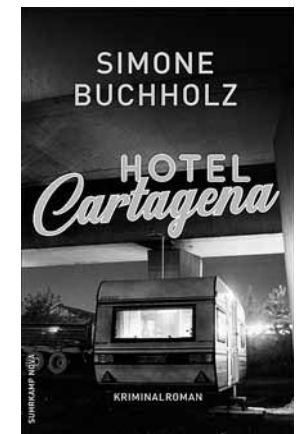
nosten sarjaa *Krokotiliyön* jälkeisillä dekkareilla.

Chandler, Arjouni, Parker

Simone Buchholz in tuotantoa on kuvattu usein sanaparilla ”Hamburg Noir”, eikä kirjailijalla itsellään ole mitään nimitystä vastaan.

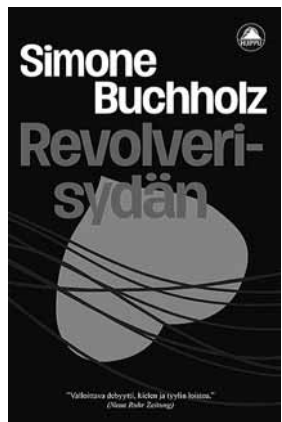
”Olen pelkästään iloinen, jos joku käyttää tuota ilmausta, koska juuri sellaista olen tavoitellutkin”, Buchholz naurahtaa.

Buchholz kertoo, että ensimmäiset hänen lukemansa dekkarit olivat Raymond Chandlerin klassisia Marlowe-kirjoja, joiden tunnelma ja tyylilaji kiehtoivat tavattomasti. Vähän myöhemmin nuoreen Buchholziin teki vaikutuksen saksalainen Jakob Arjouni, jonka 1980–90-luvun dekkareissa yksityisetsivä Kemal Kayankaya tutki rikoksia Frankfurtissa.

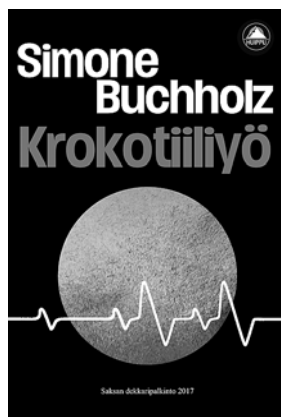
”Arjouni oli mielestäni ensimmäinen, joka onnistui siirtämään klassisen amerikkalaisen hard boiled-tai noir-tyylilajin saksalaiseen suuraikaan, vieläpä minulle tuttuun Frankfurtiin. Sen keskusasema ja ympäröivät korttelit... vietin siellä nuorena paljon aikaa. Luin Arjounin tekstiä ja ajattelin, tämä on upeaa, tämä on niin cool kuin olla voi, ja se toimii.”

”Kolmantena vaikuttajani täytyy ehdottomasti mainita Dorothy Parker, luulen että naishahmoissani on paljon samaa kuin Parkerin henkilöissä. Hieno kirjailija.”

KANSI: TAINA VÄRRI

”Olen pelkästään iloinen, jos joku käyttää kirjoistani nimitystä Hamburg Noir, koska juuri tuota tyyliä olen tavoitellutkin.”

KANSI: TAINA VÄRRI

Satama ja futisseura

Hampurilla, varsinkin Sankt Paulin alueella, on ollut Simone Buchholzin elämässä ja tuotannossa erityinen asema. Buchholz syntyi Hanaussa lähellä Frankfurtia 1972 ja asui seudulla 1990-luvun puoliväliin saakka, mutta muutti sitten Hampuriin.

”Äitini oli kotoisin Hampurista, ja isovanhempani asuivat siellä. Kävin jo lapsena kesälomilla heidän luonaan. Kun sitten palasin kaupunkiin 1990-luvulla nuorena aikuisena, huomasin että juureni ovat tavallaan siellä ja löysin vihdoinkin kodin.”

Simone Buchholz asuu Sankt Paulissa miehensä ja 11-vuotiaan poikansa kanssa. Aviomies on töissä vaikkutusyhtiössä.

”On hyvä, että yhdellä henkilöllä talossa on vakaa turvallinen ammatti”, Buchholz nauraa. ”Olen itse ollut kirjojeni tiimoilta paljon matkoilla, joten onneksi toinen vanhemmista on iltaisin kotona. Olen vain iloinen siitä, että mieheni ei ole taiteilija!”

Sankt Paulin alue on Buchholzin mielestä sekä mainio asuinpaikka että täydellisen sopiva rikosromaanien miljöö.

”Siellä on kaikkea, punaisten lyhtyjen alue, momentasoista organisoitua rikollisuutta, mutta myös taiteilijoita, työväenluokan väkeä, ihmisiä maailman eri kolkilta – todella monipuolinen, värikäs ja kaiken aikaa muuttuva yhteisö. Sekä tietenkin satama aivan vieressä, avoin kylki kohti muuta maailmaa. Lähellä satamaa ja merta jopa sää on hiukan villimpi kuin muualla kaupungissa”, Buchholz ylistää.

Oman mieluisan lisänsä elämään on tuonut myös paikallinen maineikas jalkapalloseura, FC St. Pauli. Buchholzin dekkarien päähenkilö Chastity käy innokkaasti katsomassa sen otteluita, ja niin tekee myös kirjailija itse: hänellä on ystävänsä

kanssa yhteinen kausikortti joukkueen peleihin.

Sotilaiden lapset

Ennen kirjailijanuraansa Buchholz työskenteli viitiseentoista vuotta toimittajana etupäässä aikakauslehdissä, mutta totesi työn käyvän vähitellen liian kaavamaiseksi ja tylsäksi. Vaihtelua tuli, kun häntä pyydettiin 2000-luvun alussa laatimaan rikoskertomus novellikokoelmaan. Tarinan ilmestyttyä kirjallisuusagentti otti Buchholziin yhteyttä ja ehdotti kokonaisen romaanin tekemistä.

”Vastasin, että älähän nyt, ei ei, mutta hän vain toisti, että yritä ihmeessä. Niinpä yritin ja onnistuinkin, mutta kolme vuotta siihen kului.”

Esikoisdekkarissaan *Revolverisydän* Buchholz esitteli Sankt Paulissa asuvan ja Hampurissa työskentelevän syyttäjän Chastity Rileyyn, joka on ollut sittemmin päähenkilönä hänen kaikissa yhdeksässä dekkarissaan. Sankarin erikoinen nimi johtuu siitä, että Chastityn isä oli amerikkalainen sotilas. Päähenkilön tausta juontaa juurensa kirjailijan omista nuoruusvuosista.

”Kasvoin Frankfurtin lähellä, ja toisesta maailmansodasta lähtien siellä oli runsaasti amerikkalaisia sotilaita. He tutustuivat tietenkin paikalliseen väestöön ja panivat alulle myös paljon lapsia, mutta sitten häipyivät. Yhdysvaltain armeijan linjanahan oli se, että sotilaiden ei tulisi pitää yhteyttä paikallisiin lapsiinsa eivätkä nämä lapset tapaisi isiään.”

”Suunnilleen jokaisessa kouluni luokassa oli yksi tai kaksi lasta, joilla oli amerikkalainen isä, mutta isät olivat poissa ja äidit yksinhuoltajia. Lapsilla oli amerikkalaiset nimet, joillakin heistä oli eri ihonväri, eikä 1970- ja 1980-luvun Saksassa ollut helppo varttua sellaisessa tilanteessa. Meille koulutovereille oli ihan normaalia olla tekemisissä ja ystävyyttä heidän kanssaan, mutta tilanne oli usein

myös hiukan hämmentävä ja surullinen.”

”Kun sitten tuotantoni alussa mieitin päähenkilöni hahmoa, nämä lapset tulivat mieleeni. Chastityn persoonassaan on erikoislaatuista kodittomuutta, juurettomuutta, joka on mielestäni tärkeä piirre noir-henkilöiden dekkarisarjan päähenkilölle. Hänen on oltava jollain tavoin vaurioitunut, vieläpä siten, että vauriota ei ole helppo korjata.”

Buchholz käänsi kirjoissaan Chastityn perhekuviota vielä ympäri: tämän amerikkalainen isä jäi Saksaan mutta saksalainen äiti muutti amerikkalaisen majurin perässä Yhdysvaltoihin. Masentunut isä ampui itsensä.

”Yritän aina kääntää asetelmia uuteen valoon, siksi tällainen amerikkalaisen sotilaan lapselle epätyypillinen kuvio: äiti lähti, isä jäi. Isän itsemurha tietenkin vaurioitti häntä vielä lisää. Kaikki nämä vaiheet vai-

kuttavat siihen, millainen persoona Chastity on.”

Anarkisti järjestelmän sisällä
Se, että dekkarisarjan päähenkilöstä tuli syyttäjä – ei esimerkiksi poliisi tai yksityisetsivä – oli Buchholzille helppo valinta.

”Halusin antaa hänelle vaikutusvaltaisen roolin systeemissä. Syyttäjällä on valtaa ja vahva asema, koska hän tekee viime kädessä päätöksen, tutkitaanko jotain tapausta vai ei. Toisaalta, vaikka hän on tutkimusten pomo, hänellä ei ole lupaa kantaa asetta. Se tekee hänestä monessa tilanteessa hauraan ja haavoittuvaisen.”

”Pidin alusta lähtien tärkeänä Chastityn tiettyä anarkistista mielenlaatua. Kuvaan mielelläni henkilöitä, jotka ovat anarkistisia ja jopa kapinallisia, vaikka toimivat järjestelmän sisällä. Se on heille itselleen vaikeampaa ja johtaa herkästi kon-

© ”Krokotiiliyön kirjoitusprosessi oli sangen hauska, oli mukava laatia nykyhetken tarinan väliin lyhyitä välähdyksiä menneisyydestä ja nähdä henkilöidensä kehittyvän eteenpäin hyvin nopeasti”, Buchholz kertoo viimeksi suomennetusta dekkaristaan.

© Simone Buchholz ja hänen dekkariensa suomentaja Anne Kilpi Helsingin kirjamesuilla.

”Rikoskirjallisuus on aina kriisien kirjallisuutta.”

flikteihin, mutta tuo ristiriita on tavattoman mielenkiintoinen.”

Uusimmassa suomennoksessa *Krokotiiliyö* tapahtumat yltävät 1980-luvulta nykypäivään. Yksi sarjan vakiohahmoista, etsivä Faller, yrittää vielä eläkeiässä saada vanhan vihamiehensä, albanialaisen mafiapomon, vastuuseen rikoksistaan. Pitkä aikaväli on tuotu esiin omaperäisellä rakenteella: kronologisen kerronnan sijasta Buchholz tarjoilee lyhyitä välähdyksiä henkilöiden elämästä monilla eri aikataasoilla.

”Tarinassa oli tietenkin pakko valottaa henkilöiden taustoja ja menneitä tapahtumia. Perusteellinen taustakertomus olisi kuitenkin vaatinut tolkuttoman pitkän selittelyn, ja minä vihaan selittelyä. Tykkään enemmän kirjoista, joissa hypätään asioiden ja ajankohtien yli ja jätetään aukkoja lukijoiden pohdittaviksi.”

Eräässä teoksen keskeisessä jaksossa Chastity matkustaa Leipzigiin tapaamaan etsivää, joka tutkii kan-

sainvälistä huumeakauppaa. He käyvät Tšekin rajalla ankeassa taajamassa, jonka talous pyörii täysin huumebisneksen varassa. Buchholz itsekin tutustui miljööseen paikan päällä.

”Minun oli tarkoitus mennä sinne rajapoliisin kanssa, kaikki oli periaatteessa sovittu ennalta. Mutta tultuani Leipzigiin poliisit totesivat: meillä on pieni ongelma, emme voi ottaa sinua mukaamme. Olet käytännössä freelancer etkä esimerkiksi osa tv-yhtiön yksikköä. Mikään vakuutus ei korvaisi, jos sinua ammuttaisiin.”

”Totesin, että hm hm, vai niin, ymmärrän. Muuan ystäväni elää kuitenkin siellä lähellä rajaa, joten hän lupasi viedä minut alueelle ja näyttää paikkoja. Menimme sinne hänen tila-autollaan – valkoinen auto, tummat ikkunat, ja ystäväni on melkein kaksimetrinen korsto. Kun tulimme perille ja nousimme autosta, kaikki paikalliset arvelivat, että voi helvetti, poliisi saapui. Yritimme parhaamme mukaan selittää, että olemme vain turisteja.”

Klaanien ote

Buchholz sai toisen Deutscher Krimi Preis -palkintonsa tämän vuoden alussa romaanista *Mexikoring*. Siinä keskeisenä aiheena ovat perheklanit, joilla on omat saksalaisesta yhteiskunnasta piittaamattomat traditiot ja sääntönsä.

Chastity Riley joutuu tutun poliisitiimin kanssa tutkimaan Libanonin ja Turkin alueelta Saksaan tulleiden mhallami-klanin asioita. Nuori mies, joka on yrittänyt irtautua klanista, saa surmansa autossa, joka on sytytetty tuleen. Rileyyn ryhmä koettaa selvittää, miten tilanteeseen on päädytty ja ketkä ovat teon takana. Yhdeltä puoleltaan kirja on myös surullinen rakkauskertomus.

”Mitä kauemmin olen kirjoittanut organisoidusta rikollisuudesta, sitä enemmän olen kiinnostunut rakenteista – siitä kuinka ne toimivat ja mitä ne tekevät ihmisille. Mitä suljettumpia nuo rakenteet ovat, sitä mielenkiintoisempia, näin luulen.”

”Ja nämä perheklanit tai klaaniperheet, joita Saksaan on ilmaantunut, ovat erittäin suljettuja. Lapset syntyvät niihin eivätkä saa juuri mahdollisuutta päästä ulos, on hengenvaarallista edes yrittää. Halusin kirjassani kuvata, mitä seurauksia aiheutuu ihmisille ja heidän elämälleen, kun heiltä puuttuu vapaa tahto klanin sääntöjen purituksessa.”

Panttivankidraama ja kokaiinikauppa

Uusimmassa, tämänsyksyisessä rikosromaanissaan *Hotel Cartagena* Buchholz on lähtenyt jälleen uusille linjoille. Teos on panttivankidraama, jossa nykyhetken tapahtumat sijoittuvat Hampurin sataman luksus-hotellin 20. kerrokseen. Siellä juhliitaan etsivä Fallerin 65-vuotispäiviä, kun miesjoukko automaattiasenneen ilmaantuu paikalle. Yksi panttivangeista on Chastity Riley, jon-

ka on nyt pakko ”aktivoida sisäinen John McClanensa”, kuten romaanin takakansi kiteyttää.

”Kirja on toki eräänlainen *Die Hard* -versio, mutta hyvin hidas sel-laiseksi”, Buchholz naurahtaa. ”Loppussa on kyllä toimintaa ja räjähdystä, mutta lähes siihen asti kyseessä on enemmänkin lukitun huoneen tilanne, mysteeri.”

”Halusin jälleen kuvata suljettua systeemiä, ne käyvät kirjoissani näköjään aina vain pienemmiksi ja pienemmiksi”, Buchholz sanoo. ”Toisaalta suuri osa tarinasta tapahtuu 1980-1990-luvulla, jolloin kokaiinikauppa Kolumbian ja Hampurin välillä käynnistyi toden teolla. Tässä kirjassa Hampuri on surullinen, harmaa paikka. Mutta oli mukavaa yrittää tavoittaa 1980-luvun ajankuva, vaate-muoteja ja trendejä myöten.”

Buchholz kertoo lukevansa paljon, myös rikoskirjoja. Viime aikojen suosikkeja ovat olleet brittiläiset tekijät, muun muassa Mick Herron, Denise Mina, Graeme Macrae Burnet ja irlantilainen Lisa McInerney.

”Rikoskirjallisuushan on aina kriisien kirjallisuutta, ja koko yhteiskuntamme Euroopassa ja Yhdysvalloissa on kriisien keskellä. Aivan omalla tavallaan kriisi on näkyvissä Britanniassa. On tavattoman kiinnostavaa seurata, mitä sikäläiset kirjailijat tekevät ja miten näkevät tilanteen.”

Seuraavasta omasta dekkaristaan Simone Buchholzilla ei ole vielä tarkkoja suunnitelmia.

”Tarvitsen nyt pienen hengähdystauon ja aloitan kirjoitustyöt todennäköisesti ensi keväänä. Olen päättänyt sijoittaa tulevan dekkarini Skotlantiin, mutta juonesta en osaa sanoa vielä mitään. Myös se, kuinka monta kirjaa Chastity-sarjaan yhteensä syntyy, on täysin auki. Jatkan niin kauan kuin Chastitylla on minulle jotain sanottavaa – ja ainakin vielä sitä tuntuu olevan”, Buchholz hymyilee. ■

Simone Buchholz

(s. 1972)

Rikosromaanit

- 2008 **Revolverherz** (*Revolverisydän*, 2019)
- 2010 **Knastpralinen**
- 2011 **Schwedenbitter**
- 2012 **Eisnattern**
- 2013 **Bullenpeitsche**
- 2016 **Blaue Nacht** (*Krokotiiliyö*, 2019)
- 2017 **Beton Rouge**
- 2018 **Mexikoring**
- 2019 **Hotel Cartagena**

Muut teokset

- 2003 **Trick ist zu atmen: Erste Liebe, erster Sex und wie du beides überlebst**
- 2007 **Er kommt, sie kommt. Das Orgasmus Buch**
- 2009 **Gangster of Love: Warum Frauen auf die falschen Männer stehen**
- 2010 **Pasta per due: So schmeckt die Liebe**

Molemmat suomennokset on julkaissut kustantamo Huippu ja käänttänyt Anne Kilpi.

